

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“

Тема на дисертационния труд: *„Академичната адаптация на чуждестранни студенти медици чрез преподаването на български език“*

Автор: – Ивелина Венциславова Ангелова - докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Педагогически и социални науки“, ПФ при Тракийски университет Стара Загора

Научни ръководители: проф. д.п.н. Таня Иванова Борисова
доц. д-р Елена Виталиевна Лавренцова.

Рецензент: доц. д-р Чавдар Георгиев Сотиров - ШУ „Епископ Константин Преславски“, член на научното жури (съгласно заповед №3186/20.11.2019 на Ректора на Тракийски университет Стара Загора)

1. Обща характеристика и професионална биография на кандидата

Докторантката Ивелина Венциславова Ангелова е родена на 30 януари 1989 г. в гр. Стара Загора. Завършва средно образование през 2008г. в СОУ „Васил Левски“. Придобива висше образование ОКС „Бакалавър“ със специалност „Българска филология“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ през 2012 г. В последствие през 2014 - 2015 г. придобива ОКС „магистър“ в Тракийски университет, Стара Загора със специалност „Консултиране в социално-образователната сфера“. От 26.06.2018 г. Ивелина Венциславова Ангелова е зачислена в самостоятелна форма на обучение в докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“ в катедра „Педагогически и социални науки“ към Педагогическия факултет на Тракийски университет Стара Загора. Докторантката е работила като преподавател по Български език и литература в образователни институции – Център за Европейски инициативи, гр. Стара Загора; СОУ „Максим Горки“; СОУ „Иван Вазов“, както и като хоноруван преподавател (асистент по български език) към Тракийски университет Отдел за подготовка на чуждестранни студенти от

2013 до 2015г. От 1.10.2015 е асистент по български език в Тракийския университет Стара Загора. Провежда обучение по български език на чуждестранни студенти.

През посоченият професионален педагогически път и като докторант Ивелина Венциславова Ангелова придобива професионални и лични компетентности като: *умения за работа в екип; организационни умения е учебния процес, професионална етичност и др.*

Изложеното ми позволява да обобщя, че натрупания в годините педагогически опит в сферата на образованието се явява значим фактор който провокира, а по-късно мотивира и спомага научно-изследователската работа на докторант Ивелина Ангелова.

2. Общо описание на представените материали

Представената научна продукция и съпътстващата документация по процедурата отговарят на Наукометричните критерии за минималните национални изисквания. Представен е дисертационен труд – 1 брой, автореферат – 1 брой, публикации – 5 броя по темата.

3. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, изводи и заключение. Обемът е: основен текст 273 стр., приложения 7 бр., 21 таблици, 37 диаграми и 1 фигура. Списъкът на използваната литература съдържа 264 източника – 195 на кирилица, 41 на латиница и 28 електронни източника.

Структурно дисертацията е правилно построена, приемливо балансирана и е подчинена на защитаваната теза, целта и поставените за решаване изследователски задачи, т.е. отговаря на ***Правилник за прилагане на ЗРАСРБ***, Чл. 27. ал. (1) и (2) и Чл. 45 от ***ПРАТрУ*** за вид и обем отговарящи на специфичните изисквания на първичното звено.

Описаните литературни и информационни източници разкриват, че докторант Ивелина Ангелова е запозната с различни публикации и съвременните постижения в коментирания научна сфера.

Спазени са изискванията и стандартите за коректно цитиране. Не съм забелязал следи за плагиатство и считам, че представеният дисертационен труд е самостоятелна авторска разработка.

4. Съдържателен анализ на дисертационния труд

Относно актуалността на темата, искам да изкажа моето мнение, че тя е изключително важна с оглед на нарастващата необходимост за международната комуникация, в т.ч. тази в сферата на образованието.

В съвременния свят международния обмен на информация и сътрудничество в образователното пространство се превръща в значимо предизвикателство за много страни по света. Утвърденият модел за обучението на младите хора и тяхната професионална подготовката има съществена роля в процеса на интеркултурността в съвременното демократично общество. В този контекст, докторантката Ивелина Ангелова представя проблемите на социокултурната и академичната адаптация на чуждестранните студенти в условията на конкурентното университетското образование. В този смисъл приемам темата за актуална и значима за изследване. Считаю също, че е приемливо формулирана, а задачите на изследването в различен аспект са насочени към постигане целта на изследването и осигуряват реализирането ѝ.

В уводната част от дисертацията докторантката представя в общ план концептуалната рамка на своята научна разработка. Открит е фокусът в научното познание, насочен към проблемите свързани с социокултурната и академичната адаптация на чуждестранните студенти. Определена е целта на дисертационния труд – да се разкрие характерът, съдържанието и особеностите на академичната адаптация на чуждестранните студенти по медицина, обучаващи се в български университет чрез преподаване на български с език посредник, както и да се анализира учебното съдържание по БЕ и да се пробира лексиката, необходима на студентите за улесняване процеса на академичната им адаптация.

Умението на докторанта да представи коректно методологичния базис на дисертационния труд (стр.15) е предпоставка за логическата последователност в разработката. Определени са обекта, предмета, целта и задачите на дисертационния труд. Изложена е методологията и методиката на изследването както и използвания инструментариум.

В тази част на дисертацията е изложена и хипотезата на изследването, а също като друг важен момент е определянето на критериите и показателите за изследването.

Изследователските методи и техники включват: анализ на литературни източници и нормативни документи, целенасочено текущо наблюдение; педагогически експеримент; тестиране; социологическо проучване; Content - анализ; математико-статистически методи.

В първа глава на дисертационния труд, озаглавена „Теоретични предпоставки за адаптацията на личността на чуждестранния студент чрез образователното пространство на висшето училище” са обособени седем точки. В първата точка се изяснява общата характеристика на социализацията, видовете социализация и фактори на социализацията. В последователен план, докторантката представя адаптацията като социокултурен и психологически феномен, общият и специален анализ на адаптацията и социализацията, извежда и анализира педагогическия потенциал на комуникативното взаимодействие.

В заключение на главата, докторантката Ивелина Ангелова извежда, че решаването на адаптационните и езиковите трудности чрез целенасочено конструиране на оптимални организационно-педагогически условия и внедряване на подходящи лингводидактически похвати и инструменти в обучението дава възможност да се създадат по-благоприятни условия за постигане високо ниво на професионалната подготовка на бъдещите специалисти медици.

В глава втора – Лингводидактични особености на взаимодействието с чуждестранни студенти в процеса на педагогическото общуване, докторантката представя Педагогическото общуване като основа за адаптация на чуждестранните студенти към обучението в българските университети. Разглежда межкултурното общуване като част от педагогическото общуване, етапи и нива на формиране на межкултурна чуждоезикова професионална (комуникативна) (МЧПК) компетентност.

Разгледани са също идеите по въпросната проблематика на Saville-Troike – Barto, Clarke, VanPatten – Williams, Cook – Singleton, Punchihetti, Bitchener, Slabakova, Шопов, Илиева-Балтова, Richards, Бояджиева-Миленова.

В трета глава - Анализ на резултатите от изследването, Ивелина Ангелова очертава методологията на изследването. Подбраната изследователската методика, от докторанта, е надеждна и предполага събирането на количествен и качествен ресурс от данни за анализи. Прилагат се методите за изследване: проучване и анализ на литературни

източници, диагностично наблюдение, социологически методи – анкета, проективен тест.

Представеният анализ на емпиричните данни е визуализиран с помощта на 37 диаграми и 21 таблици, което спомага за лесна интерпретация при отчитане на основните резултати и техният статистически анализ в обхвата на шест основни точки.

На базата на извършения анализ е изведен примерен вариант за преподаване по български език. В него е посочено учебно съдържание, разпределено по теми за нови знания и упражнения по български език.

От така представената статистическа обработка на данните, визуализацията на резултатите и анализа неоспоримо се констатират уменията на докторанта да извършва статистическа обработка на данните както и добри умения за синтезиране и обобщаване на информацията от изследванията.

5. Заключение. Изводи. Научно-приложни приноси – В тази част на дисертацията, докторантката въз основа на получените резултати от изследванията, формулира теоретични изводи обособени в 6 параграфа и практико-приложни изводи в 4 параграфа.

В заключителната част на дисертацията автора потвърждава работната хипотеза, че преподаването на БЕ чрез език посредник влияе върху академичната адаптация на чуждестранните студенти и тя може да се разглежда като микросоциален процес, свързан с усвояването на необходимите професионални знания и умения в рамките на определен образователен и социокултурен контекст.

Приносните моменти посочени в дисертационната разработка се експонират в шест параграфа. По мое мнение биха могли да се синтезират в три или четири такива.

6. Автореферат

Представеният автореферат за рецензия е в обем от 60 страници. Структурата на автореферата е адекватна на дисертационния труд и следва неговата аналогична последователност. Представеното съдържание е разпределено в отделни части: обща характеристика на дисертационния труд; съдържание на дисертационния труд; приноси на дисертационния труд. В края на реферата на стр. 57 е представена и библиография на пет

публикации на докторанта. Всички те са свързани тясно с темата на дисертацията.

Считам, че авторефератът отразява вярно и точно основните положения и научните приноси на дисертацията и дава възможност на читателя да добие правилна представа за достойнствата и слабостите ѝ.

7. Препоръки, забележки и въпроси към докторанта

Считам, че така разработеният научен труд трябва да придобие популярност както сред академичната общност така и сред други заинтересовани страни в тази област. Това може да стане под формата на монография, студия или друг вид издание. Моята препоръка към докторанта е това изследване да се задълбочи в експериментален план, да се заложи лонгитудинално проучване, което да разшири познанието в това направление.

Бих си позволил да направя една препоръка към изводите и заключението на страница 266 – 268. Според мен, в тях е необходимо да се изложат и някои емпирични стойности от анализа на изследването, което би допринесло за убедителността на представената фактология.

Въпросът ми към докторантката е: В каква степен има готовност в бъдещата си работа да прилага представената програма? Възможно ли е да бъде разработено методическо ръководство за работа с такива групи студенти в тази насока?

8. Заключение

Считам, че дисертационният труд на докторант Ивелина Венциславова Ангелова отговаря на изискванията за разработването на подобен вид научен труд съгласно чл.27 от ППЗРАСРБ. Дисертационният труд съдържа научноприложни резултати, които представляват принос в научната област. Дисертацията показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания в научна специалност. Поради това давам своята **положителна** оценка и предлагам на научното жури да бъде присъдена образователната и научната степен „доктор” в Област на висше образование 1. Педагогически науки; Професионално направление 1.2. Педагогика; Научна специалност: „Теория на възпитанието и дидактика” на Ивелина Венциславова Ангелова.

06. 01. 2020 г.
гр. Шумен

Член на научното жури:
доц. д-р Чавдар Сотиров

STATEMENT

by Assoc. Prof. Chavdar Georgiev Sotirov, PhD (Konstantin Preslavsky University of Shumen) - Member of the Scientific Jury (according to Order # 3186 / 20.11.2019 of the Rector of the Thracian University of Stara Zagora) of the materials submitted for the competition for Doctor's degree in higher education

1. Pedagogical sciences, professional field 1.2. Pedagogy, scientific specialty "Theory of education and didactics", to the Department of Pedagogical and Social Sciences of the Faculty of Education at Trakia University of Stara Zagora

Thesis topic: *"Academic Adaptation of Foreign Medical Students through Teaching of Bulgarian Language"*

Author: - Ivelina Ventzislavova Angelova - PhD student in independent form of study at the Department of Pedagogical and Social Sciences, Faculty of Pedagogy at the Thracian University of Stara Zagora

Scientific advisers: Prof. Dr. of Pedagogy Tanya Ivanova Borisova
Assoc. Prof. Dr. Elena Vitalievna Lavrentsova

Reviewer: Assoc. Prof. Chavdar Georgiev Sotirov, PhD (Konstantin Preslavsky University of Shumen) - Member of the Scientific Jury (according to Order # 3186 / 20.11.2019 of the Rector of the Thracian University of Stara Zagora)

1. General characteristics and professional biography of the applicant

The PhD student Ivelina Ventzislavova Angelova was born on January 30, 1989 in Stara Zagora. She finished Vasil Levski High School in 2008. Then she graduated from Paisii Hilendarski University of Plovdiv in 2012 with a Bachelor's Degree in Bulgarian Philology. After that, in 2014 – 2015, she obtained a Master's Degree in Counseling in Social Studies and Education from

Thracian University of Stara Zagora. Since 26.06.2018 Ivelina Ventsislavova Angelova has been enrolled in an independent form of study in the doctoral program "Theory of Education and Didactics" in the department "Pedagogical and Social Sciences" at the Pedagogical Faculty of Thracian University of Stara Zagora.

The doctoral student has worked as a lecturer in Bulgarian language and literature in educational institutions - Center for European Initiatives, Stara Zagora; Maxim Gorky High School; Ivan Vazov Secondary School, as well as a part-time lecturer (assistant professor in Bulgarian language) at the Thracian University, Department for Preparation of Foreign Students from 2013 to 2015. Since 1.10.2015 she has been an assistant professor in Bulgarian language at the Thracian University of Stara Zagora, teaching Bulgarian language for international students.

Throughout her extensive professional pedagogical experience and as a PhD student Ivelina Ventsislavova Angelova has acquired professional and personal competencies such as: *teamwork skills; organizational skills in the teaching process, professional ethics and more.*

The above mentioned biography details allow me to conclude that the pedagogical experience gained over the years in the field of education is a significant factor which provokes and later motivates and contributes to the research work of PhD student Ivelina Angelova.

2. General description of the materials presented

The scientific production presented and the accompanying documentation of the procedure meet the Science and Technology criteria for the minimum national requirements. The dissertation thesis presented - 1, abstract - 1, author's publications - 5 issues on the topic.

3. General characteristics of the thesis

The dissertation consists of an introduction, three chapters, outcomes and a conclusion. Content volume: main text 273 pages, appendices 7 issues, 21 tables, 37 diagrams and 1 figure. The list of references contains 264 sources - 195 in Cyrillic, 41 in Latin and 28 electronic sources.

Structurally, the dissertation is properly constructed, reasonably balanced, and is subordinated to the thesis, aim and research objectives set, i.e. it complies with the *Implementing Regulations of the Academic Development Law*, Art. 27

para. (1) and (2) and Art. 45, as well as the specifications of the type and volume of thesis meeting the specific requirements of the faculty department.

The described literature and information sources reveal that PhD student Ivelina Angelova is familiar with various publications and contemporary achievements in the respective scientific field.

The requirements and standards for correct citation have been met. I have not noticed any evidence of plagiarism and I believe that the dissertation presented is an independent author's work.

4. Comprehensive analysis of the dissertation

Regarding the relevance of the topic, I would like to express my opinion that it is extremely important in view of the growing need for international communication, in the field of education, inclusive.

In today's world, the international exchange of information and cooperation in the educational space has become a significant challenge for many countries around the world. The well-established model for the education and training of young people plays an essential role in the process of interculturalism in today's democratic society. In this context, the PhD student Ivelina Angelova presents the problems of socio-cultural and academic adaptation of foreign students in the competitive environment of university education. In this sense, I consider the topic relevant and significant to the research. I am also certain that it is reasonably worded and that the objectives of the study in different aspects are aimed at achieving the overall aim of the study ensuring its realization.

In the introductory part of the dissertation the doctoral student presents the conceptual framework of her scientific research in general terms. The core of scientific knowledge is focused on the problems related to the socio-cultural and academic adaptation of foreign students. The aim of the dissertation is outlined - to reveal the nature, content and characteristics of the academic adaptation of foreign medical students studying at a Bulgarian university by learning Bulgarian with the help of a mediator language, as well as to analyze the educational content in Bulgarian language and to select vocabulary needed by students to facilitate their academic adaptation process.

The ability of the doctoral student to present the methodological basis of the dissertation correctly (p.15) is a prerequisite for the logical consistency in the research. The research question, subject-matter, aim and objectives of the

dissertation are clearly outlined. The methodology of the study and the tools used are also outlined straightforward.

In this part of the dissertation, the hypothesis of the study is put forward, too, another important point being determining the criteria and indicators for the research.

Research methods and techniques include: analysis of literary sources and normative documents, focused ongoing monitoring; pedagogical experiment; testing; sociological study; Content - analysis; mathematical and statistical methods.

The first chapter of the dissertation, entitled "Theoretical prerequisites for the adaptation of the foreign student's personality through the educational space of the higher education institution", is divided into seven sub-chapters.

The first part clarifies the general characteristics of socialization, types of socialization and factors of socialization. In logical sequence the doctoral student presents adaptation as a socio-cultural and psychological phenomenon, the general and special analysis of adaptation and socialization, and she brings out and analyzes the pedagogical potential of communicative interaction.

In the chapter's conclusion, PhD student Ivelina Angelova points out that overcoming adaptation and language difficulties by purposefully constructing optimal organizational and pedagogical conditions and introducing appropriate linguistic and didactic techniques and tools in the training allows to create more favorable conditions for achieving a high level of professional training of future medical professionals.

In Chapter Two - Linguistic and didactic characteristics of the interaction with foreign students in the process of pedagogical communication, the doctoral student presents Pedagogical communication as a basis for the adaptation of foreign students to study at Bulgarian universities. She looks at intercultural communication as part of pedagogical communication, outlining stages and levels of formation of intercultural foreign language professional (communicative) (ICPC) competence.

The ideas of Saville - Troike - Barto, Clarke, VanPatten - Williams, Cook - Singleton, Punchihetti, Bitchener, Slabakova, Shopov, Ilieva - Baltova, Richards, Boyadzhieva - Milenova on the matter are also considered.

In Chapter Three - Analysis of the Research Results, Ivelina Angelova outlines the methodology of the research. The research methodology chosen by the doctoral student is reliable and requires the collection of quantitative and

qualitative resource of analysis data. The research methods applied are: research and analysis of literary sources, diagnostic observation, sociological methods – survey - questionnaire, projective test.

The analysis of the empirical data carried out in the research is visualized with the help of 37 diagrams and 21 tables, which facilitates interpretation of the main results and their statistical analysis covering six main points.

On the basis of the analysis, an example version, a mock variant, for teaching Bulgarian language is presented. It reveals educational content broken down in topics for new knowledge and exercises in Bulgarian language. The statistical data processing, visualization of results and analysis thus presented undoubtedly prove the doctoral student's ability to carry out statistical data processing as well as the good skills of synthesizing and summarizing research information.

5. Conclusions. Outcomes. Scientific Contributions – In this part of the dissertation, the PhD student, on the basis of the obtained research results, formulates theoretical conclusions in 6 paragraphs and practical-applied conclusions in 4 paragraphs.

In the final part of the dissertation the author confirms the working hypothesis that the teaching of Bulgarian language through a mediator language influences the academic adaptation of foreign students and it can be considered as a microsocial process related to the acquisition of necessary professional knowledge and skills within a certain educational and socio-cultural context.

Contributions of the dissertation to science are outlined in six paragraphs. In my opinion, that could be summarized into three or four.

6. Abstract

The abstract submitted for reviewing is in presented in 60 pages. The structure of the abstract is adequate to the dissertation thesis and follows its analogous sequence. The outlined content is divided into separate parts: general characteristics of the dissertation thesis; content of the dissertation; contributions to the thesis. At the end of the abstract, a bibliography of five PhD publications has been presented on page 57. They are all closely related to the topic of the thesis.

I share the opinion that the abstract accurately and truthfully reflects the basic principles and scientific contributions of the dissertation and enables the reader to get a comprehensive idea of its merits and weaknesses.

7. Recommendations, remarks and questions to the doctoral student

I believe that the dissertation research should gain popularity among the academic community and other stakeholders in this field. This can be in the form of a monographic study, or another type of publication.

My recommendation to the PhD student is to deepen this research experimentally, to set up a longitudinal study to expand knowledge in this area.

I would like to make a recommendation to the outcomes and conclusions of pages 266 - 268. In my view, some empirical results from the analysis of the study also need to be outlined, which would make the presented facts more convincing.

My question to the doctoral student is: To what extent is she willing and ready to apply the program presented in the research in her future practical experience? Is it possible to develop methodological guidelines for working with such groups of students in this direction?

8. Conclusion

I confirm that the dissertation thesis of PhD student Ivelina Ventzislavova Angelova meets the requirements for the development of this type of scientific work in accordance with Article 27 of the *Implementing Regulations of the Academic Development Law*.

The dissertation contains scientific and applicable results, which represent a contribution in the scientific field. The dissertation shows that the candidate possesses deep theoretical knowledge in this scientific field. Therefore, I give my **positive** assessment and advise the Scientific Jury to award Ivelina Ventzislavova Angelova with the Doctor's degree in the higher education field of 1. Pedagogical Sciences, professional field 1.2. Pedagogy, scientific field Theory of Education and Didactics

06. 01. 2020
Shumen

Member of the Scientific Jury:
Assoc. Prof. Chavdar Georgiev Sotirov, PhD